

WIJNLAND OOSTENRIJK

±48000Ha wijnstokken, 32000 wijnboeren
en in de hele wereld vele vrienden van de Oostenrijkse wijn

Oostenrijk is een republiek, gelegen in het hart van Europa. Met een oppervlakte van 83.859 vierkante km en ongeveer 8 miljoen inwoners heeft iedereen de ruimte en dat kan je ook terugzien in het vriendelijke en gastvrije karakter van de Oostenrijkers. Het land is ongeveer twee keer zo groot als Nederland. Oostenrijk grenst aan Zwitserland, Hongarije, Slovenië, Slowakije, Liechtenstein, Italië, Duitsland en Tsjechië. Het hooggebergte heeft toppen van 3800 meter en een van de bekendste bergen is de Grossglockner. In de bergen heerst het hoogbergklimaat en in het lager gelegen heuvelland en de laagvlakten heb je de overgang naar een landklimaat. Meer naar het zuiden lijkt het meer op een mediterraan klimaat met mooie zomers en weinig regen. In het westen valt meer regen. In het voorjaar heb je vooral in het noorden te maken met warme droge föhnwinden die door de Alpen waaien, waarbij de temperatuur in korte tijd kan oplopen van 10 naar 15°C. Oostenrijk is een vakantieoord bij uitstek, omdat je het gehele jaar door kunt genieten van de prachtige natuur en het culinaire aanbod met prachtige wijnen.

Oostenrijk is een overzichtelijk wijnland. De 48.000 ha die met wijnstokken bebouwd zijn, worden door ongeveer 32.000 wijnboeren bewerkt. Ongeveer 6.500 bedrijven bottelen hun wijnen zelf. De andere boeren leveren hun druiven af bij wijncoöperaties of bij wijnbottelarijen.

De bodem

De zeer verschillende bodemsoorten vormen het karakter van de Oostenrijkse wijnen. In het Weinviertel en in het Donaudal domineert bijvoorbeeld löss. Bij Krems, Langenlois en in de Wachau overheersen primaire rotsgesteenten, terwijl in de Thermenregion vooral leem-en kalkbodems te vinden zijn. Ook in Wenen, Carnuntum en in Burgenland is er een grote diversiteit aan bodemsoorten: hier komt leisteen voor, maar ook leem, mergel, löss en zuivere zandbodem. In Steiermarken vindt men overwegend bruine aarde, conglomeraat- en vulkaanbodems.

Het klimaat

De Oostenrijkse wijnbouwgebieden liggen allemaal in de gematigde klimaatzone tussen de 47° en 48° breedtegraad, wat vergelijkbaar is met Bourgogne. Warme zonnige zomers en lange milde herfstdagen en koele nachten zijn typisch voor de meeste wijnbouwgebieden.

De jaarlijkse neerslag bedraagt in het oosten ongeveer 400 millimeter per jaar, in Steiermarken kan het 800 millimeter of meer per jaar zijn. Het klimaat in de wijnbouwregio's wordt sterk beïnvloed door de Donau, die het zonlicht weerkaatst en waardoor al te grote temperatuurschommelingen minder vaak voorkomen. Datzelfde geldt voor de Neusiedlersee: aan de oevers van dit meer rijpen tot diep in de herfst druiven voor Beeren- en Trockenbeerenausleuwijnen. De meeste Oostenrijkse wijngaarden liggen op een hoogte van 200 meter. De hoogstgelegen wijngaarden bevinden zich in Steiermarken op ongeveer 560 meter.

Wijnbouw regio's en gebieden

De Oostenrijkse wijnbouw is geconcentreerd in de oostelijke deelstaten Neder-Oostenrijk, Burgenland, Steiermarken en Wenen. In de wijnwetgeving worden 4 grotere wijnbouwregio's van verschillende grootte onderscheiden:

44.560 ha Wijnbouwregio Weinland Österreich (de deelstaten Neder-Oostenrijk en Burgenland)

3.290 ha Wijnbouwregio Steiermark
680 ha Wijnbouwregio Wien
20 ha Wijnbouwregio bergland Österreich (de deelstaten Opper-Oostenrijk, Salzburg, Carintië, Triol en Vorarlberg)

Binnen de eerste 3 regio's zijn 16 officiële gebieden met een herkomstbenaming voor Qualitäts- en Predikatsweine.

Niederösterreich (30.000 ha)

Weinviertel (15,892 ha)
Wachau (1,390 ha)
Kremstal (2,175 ha)
Kamptal (3,868 ha)
Traisental (682 ha)
Donauland (2,732 ha)
Carnuntum (891 ha)
Thermenregion (2,332 ha)

Burgenland (14.560 ha)

Neusiedlersee (8,326 ha)
Neusiedlersee-Hügelland (3,911 ha)
Mittlerburgenland (1,877 ha)
Südburgenland (448 ha)

Steiermark (3.300 ha)

Südsteiermark (1,741ha)
Süd-oststeiermark (1,119 ha)
Weststeiermark (432 ha)

Wenen (678 ha)

Wenen (678 ha)

De Oostenrijkse wijnwetgeving

De basis van deze wetgeving is de Europese wijnwetgeving. De belangrijkste principes zijn de gecontroleerde herkomst, de opbrengstbeperving per ha, de kwaliteitsniveaus en de kwaliteitscontrole door de staat. In Oostenrijk geldt voor Land-, Qualitäts- en Prädikatswein een algemene opbrengstbeperving per ha. van 9.000 kilo oftewel 6.750 liter per ha. Oostenrijkse Qualitätswein en Prädikatswein worden door de staat dubbel gecontroleerd: het controlenummer op het etiket en de rood-wit-rode banderol zijn hiervan de duidelijkste kenmerken op de fles. Voor het bepalen van de kwaliteitscategorïe is het suikergehalte van de most, uitgedrukt in Klosterneuburger Mostwage (KMW) doorslaggevend.

Herkomst en kwaliteit:

Bij tafelwein luidt de gebiedsaanduiding Österreich, bij landwein wordt een van de vier wijnbouwregio's genoemd: Weinland Österreich (deelstaten Neder-Oostenrijk en Burgenland) Steierland, Wein of Bergland Österreich. De herkomst van Qualitäts- of Prädikatswein wordt met de naam van een wijnbouwgebied aangeduid.

Oostenrijk heeft vijf DAC (*Districtus Austriae Controllatus*): Kremstal (2007), Weinviertel (2003), Mittelburgenland (2006), Traisental (2007) en sinds 2009 Leithaberg.

Veel voorkomende druivensoorten in Oostenrijk

Druiven voor witte wijn [75%]

grüner veltliner [36%]:

Oostenrijkse specialiteit, met een uitgesproken, fruitig-pittig bouquet, licht peperige smaak, fris en levendig.

welschriesling [9%]:

Een zachte aromatische geur met een fijne appelgeur, licht en slanke structuur, rassig zuur.

müller Thurgau(Rivaner) [6,8%]:

Decent licht muskaatachtig bouquet, mild met zacht bloemige fruitigheid.

weissburgunder (Pinot Blanc) [6%]:

Compact, nootachtig aroma, krachtig, uitgebalanceerd en harmonisch.

riesling (Rheinriesling) [3,4%]:

Elegant en complex, met een geur van steenvruchten, rassig en delicaat met een klassieke fruitigheid.

neuburgunder [2,3%]:

Uitgebalanceerd, decent notenaroma, zacht en met een vol cachet.

chardonnay (morillon, feinburgunder) [0,9%]:

Rassig, met een cachet van groene appels, geeft een frisse wat stalige wijn met een fijn zuur.

sauvignon blanc (muskat-sylvaner) [0,7%]:

vlierbloesemgeur, grasachtig aroma met een zeer typisch karakter.

In overeenstemming met de uitgebreidevariatie in het Oostenrijkse wijnlandschap zijn o.a. ook nog volgende witte wijnsoorten van belang: *bouvier, frühroter veltliner, muskat ottonel, roter veltliner, grauburgunder (ruländer, pinot gris), traminer, zierfandler, rotgipfler, gelber muskateller.*

Rode druivensoorten [25%]

blauer zweigelt (rotburgunder) [8%]:

vol en krachtig met een pregnant kersaroma.

blaufränkisch [5%]:

vol, krachtig, met goed zuur en goede tanninestructuur, erg fruitig, fluweelachtig.

blauer portugieser [5%]:

fruitig en mild, zuurarm, laag alcoholgehalte.

st.laurent [0,9%]:

fluweelachtig droog, fijne volle smaak met aangenaam zachte tannine.

blauer burgunder (Pinot Noir) [0,7%]:

rond fluweelachtig, en harmonisch, rijk aan extract.

Verder zijn ook nog de volgende rode wijn soorten van belang: *blauer wildbacher (schilcher), blauburger, canermet sauvignon, merlot*